

Fire dikt av Walt Whitman

Kort introduksjon

Da Walt Whitman på sine eldre dager kom over Swedenborgs beretning om sitt livs avgjørende visjon – som skjedde mens han spiste lammestek på en pub i London, slik er verden! – smilte han kollegialt og sa: Jaja han også ... Men om sin egen vielse til livsgjerningen fortalte han aldri. Noe må ha skjedd: Den halvstuderte eiendomspekulanten, avisutgiveren, brødjournalisten, den sørgelig konvensjonelle leilighetspoeten må ha *sett* noe da han publiserte første utgave av sin berømte bok i 1855, 36 år gammel. Det skulle komme åtte utgaver til i løpet av de 37 år han hadde igjen å leve, *ett* verk,



stadig utvidet og forandret, en samlet visjon av det enkelte menneskes hellighet, av tingenes hellighet, av Gud, Buddha, Kristus i alt som lever: av broderskap, søsterskap, demokrati i dypeste forstand. På et nytt språk, i en helt ny maner, som ble avgjørende for all fremtidig poesi, kloden over. Han hadde sine forgjengere: Böhme, Paracelsus, Swedenborg, Blake, og som dem kom han til å gripe inn i verdensutviklingen. Det han ikke hadde, var en forlegger, også det i likhet med de fleste av forgjengerne; han fikk faktisk heller aldri noen. Som de samme forgjengerne led han av en påtagelig mangel på respons – verst var det i hans eget land: Berømmelsen der kom først mot slutten hans liv, som en rekyl fra Europa. Og når det gjelder etterfølgere – hvordan etterfølger man en profet? Man gjør det ikke. Maneren, måten – javel, men ingen kan være mer forargelig, mer lysskimrende, mer umulig dårlig og samtidig mer fabelaktig levende enn Whitman. Han hadde sin visjon, og ingen andre kan komme til å ligne ham.

Whitman på norsk:

Per Arneberg: *Sangen om meg selv* (1947, ett dikt – 95 s)

Kurt Narvesen: *Gjenkomst i mai* (1982, fem dikt)

Håvard Rem og Kurt Narvesen: *Tilegnet den usynlige verden* (1984, 55 dikt)

Kurt Narvesen

Til fremmede land

Jeg hørte dere bad om hjelp til løsning av denne gåten Den nye verden,
dere ville lære om Amerika, om hennes sterke demokrati;
derfor sender jeg dere mine dikt; det dere leter etter, kan dere finne der.

Selvet synger jeg

Selvet synger jeg, en enkel, adskilt person,
men ytrer allikevel ordet Demokrati, ordet En-masse.

Fysiologi fra topp til tå synger jeg,
fysiologi eller hjerne alene er ikke Musen verdig, hele formen er langt mer verdig,
den kvinnelige på like fot med den mannlige synger jeg.

Livet selv, vel deg i lidenskap, puls og kraft,
muntert, skapt for de frieste handlinger under guddommelige lover,
det moderne mennesket synger jeg.

Mens tiden nærmer seg

Mens tiden nærmer seg, mens skyene mørkner,
kommer angsten: verre enn noen gang før.

Jeg kommer til å fortsette,
jeg skal reise gjennom Statene en stund, men jeg kan ikke si hvor eller hvor lenge,
en dag, en natt, mens jeg synger, vil min stemme kanskje forstumme.

Å bok, å sanger! Må dette være alt?
Må vi ende slik, i vår egen begynnelse? Og allikevel er det nok, å sjel,
å sjel, vi har vært her, synlig til stede – det er nok.

Å alltid levende, alltid i ferd med å dø

Å alltid levende, alltid i ferd med å dø.
Å mine begravelser i fortid og nåtid,
å meg der jeg skritter frem, materiell, synlig, bydende som aldri før,
å meg som jeg var i årevis, nå død (jeg sørger ikke, jeg er tilfreds;)
å det å skille seg fra alle disse likene, snu seg og se på dem der de ligger,
for å fortsette (Å levende! Alltid levende!) og forlate dem for godt.

gjendiktet av Kurt Narvesen